

EGEDE INSTITUTTET

Årsberetning 1983

Egede Instituttets høyeste organ *representantskapet* hadde sitt årlige møte den 2. juni 1983. Møtet ble ledet av formannen biskop Gunnar Lislerud. Professor Ludvig Munthe og studentprest Per Anders Nordengen ble gjenvalgt som medlemmer av styret. Som varamedlemmer ble valgt misjonssekretær dr. Juel Nordby, landssekretær Jorunn Kapstad og misjonsprest Kjell Nordstokke. Som revisor ble valgt Kjell G. Landmark. Han har senere sagt fra seg oppdraget. I hans sted er oppnevnt statsautorisert revisor Nikolay Bjerkholt. Styret har i 1983 hatt 4 møter, og har bestått av professor Ludvig Munthe (formann), seminarlektor Peder A. Eidberg (nestformann), Per Anders Nordengen (sekretær) og spesialpedagog Randi Ingwardo, samt lederen professor Nils E. Bloch-Hoell. Instituttets sekretær og kasserer Edith Klüwer, deltar i styremøtene og varamedlemmene blir også innkalt.

Lederens og kontorpersonalets informasjonsvirksomhet har som vanlig bestått av formidling av statistiske og andre opplysninger og i veiledning for slike som arbeider med videregående studier. Denne del av Instituttets virksomhet er tidkrevende og meningsfull.

Ved hjelp av overførte midler lyktes det også dette året å utdele beskjedne stipend-beløp til fremme av misjonsvitenskapelige studier, nemlig kr. 2000,- hver til sogneprest Ingolf E. Hodne og misjonsprest Kjetil Aano.

Også i 1983 har Instituttet kunne glede seg over et hyggelig og harmonisk arbeidsforhold. Etter mange års tjenste hadde Marie Eik fratrått sin deltidsstilling ved utgangen av 1982, men fortsatte som timebetalt medarbeider frem til mai 1983, da cand. theol. Anne Lise Ådnøy gikk inn i hennes sted. Også hun gjør et utmerket arbeid, men vi kan neppe vente å få beholde henne ut over første halvår 1984. - Instituttets leder er innstilt på å stå ut 1985. Etter den tid vil det bli behov for både ny leder og ny sekretær. Styret overveier å gi Instituttet en ny struktur fra 1986, og vil forelegge eventuelle forslag for representantskapet.

Både Egede Instituttets grunnlegger og leder gjennom mange år professor O. G. Myklebust og dets nåværende leder har flere ganger skrevet om at den kristne verdensmisjon arbeider i en verden som hurtig forandrer seg. Og vi har pekt på at dette må føre til stadig ny gjennomtenkning av misjonens metoder og midler. Den forandrede verden har virket sterkt inn på internasjonal misjonstenkning og på den kristne verdensmisjon. Påvirkningen omfatter både positive og negative elementer.

I denne situasjon har norsk misjon holdt seg relativt uforandret. Fremgangen for norsk misjon har vært jevn og sterk, unntatt tallet på misjonsforeninger. Nedgangen i antall foreninger var skremmende stor i perioden 1952–1978, faktisk på drøyt 25 prosent. Da dette ble påvist i NOTM nr. 4–1978, vakte det oppsikt, og dette hefte ble snart umulig å oppdrive. Det er grunn til å anta at NOTM's statistikk og kommentar påvirket misjonsorganisasjonene til å øke sine anstrengelser.

Egede Instituttet har også i 1983 samlet inn *statistisk materiale* om norsk misjon, og offentliggjør dette materiale og kommentar til det i NOTM nr. 1–1984. Også det sist innsamlede materiale har vakt stor interesse, allerede før det er offentliggjort. Vi nevner denne del av Instituttets virksomhet fordi den åpenbart fyller et behov, og fordi den synes å kunne påvirke utviklingen i norsk misjonstenkning og praksis.

Den stramme økonomiske situasjon som vårt land, i noe mindre grad enn andre land, er inne i, har i liten grad influert Instituttets driftsregnskap for 1983. Regnskapet viser et beskjedent, men gledelig overskudd. Og det har på den måten vært mulig å avsette et beløp til utdeling av stipend i 1984. Det er flere grunner til overskuddet. Sammenlagt ble utgiftene lavere enn beregnet. Det skyldes blant annet at vår deltidsansatte bibliotekar sluttet i tjenesten etter oppnådd aldersgrense uten at det i første omgang lyktes å ansette ny medarbeider. Innspart lønn er et av leddene i overskuddet. På inntektsiden var overskuddet noe større, men en del av dette overskuddet er ikke reelt. Det består i at noen misjonsselskaper som ikke maktet å sende bidrag til Instituttet i 1982, sendte for 2 år i 1983. Endelig kom det inn betydelig mer ved høstinnsamlingen enn styret hadde våget å regne med. Når overskuddet likevel ikke ble større, skyldes det overskridelser på utgiftsiden som ikke var til å unngå. Det gjelder særlig postene husleie, biblioteket og inventar (ny kopieringsmaskin).

Norsk Tidsskrift for Misjon inneholdt også i 1983 stoff som ellers

ikke ville ha blitt publisert, i alle fall ikke i Norge. Noen eksempler: «Misjon og evangelisering – en evangelisk bekreftelse», NOTM s. 213–34 er et dokument fra Kirkens verdensråds misjonsavdeling. I NOTM s. 193–204 gir professor Bøckman en oversikt over same-misjonæren Thomas von Westens gjerning, med nye synspunkter på denne. Flere forskningsbidrag behandler Madagaskars kirkeliv, NOTM s. 31 ff., 75 ff., s. 161 ff. og 213 ff. Endelig er dosent Jan-Martin Berentsens to prøveforelesninger for den teologiske doktorgrad solide bidrag til den misjonsteoretiske forskning, NOTM s. 1–20 og 103–120. Tidsskriftet har således tilgodesett Instituttets to hovedformål: misjonsforskning og misjonsinformasjon.

Et betydningsfullt bidrag til misjonsforskningen ble i årets løp levert av misjonsprest Notto Reidar Thelle som den 15. juni forsvarte sin avhandling «From Conflict to Dialogue: Buddhism and Christianity in Japan, 1854–1899» for den teologiske doktorgrad. Instituttets leder var medlem av bedømmelseskomiteen.

Norsk Tidsskrift for Misjon er Instituttets ansikt utad, og bibliotek og leserom med 7929 bind og 150/160 løpende tidsskrifter er den store lokale ressurs ved siden av personalets ekspertise. Biblioteket hadde i 1983 en tilvekst på 140 bøker og 31 småskrifter. Utlånet var omtrent som tidligere år.

Formannen i Egede Instituttets styre, professor Ludvig Munthe foretok i 1983 en studiereise til Asia for å arbeide med indonesisk innflytelse på tidlig religion på Madagaskar. Han holdt under Indonesia-oppholdet gjesteforelesninger ved Batak-kirkens teologiske fakultet (Nommesen-universitetet) på Sumatra.

Etter invitasjon fra Madagaskar universitet deltok han samme semester som foreleser ved det *colloque international d'histoire* som arrangeres på Madagaskar hvert tredje år.

Professor Munthe fortsatte også i 1983 som veileder for en gruppe forskere i Frankrike og på Madagaskar og ble invitert til å være opponent ved en doktordisputas ved Paris universitet våren 1984. Han deltok høsten 1983 ved NIME-seminaret i Båstad i Sverige om The new Asian. Munthes bidrag i en av gruppene kom som artikkel i NOTM nr. 1–1984 under tittelen «Gul teologi».

Instituttets leder, professor N. Bloch-Hoell, som er formann i styret for Nordisk institutt for misjonsforskning og økumenisk forskning, deltok ved NIME's Asia-konsultasjon i Båstad i august og i NIME's årsmøte umiddelbart etter konsultasjonen. Konsultasjonen hadde ca. 40 deltakere, blant dem de fleste av Nordens Øst-Asia ek-

sperter og dessuten fremstående asiatiske teologer. Lederen deltok også i den baltiske teologkonferanse på Sanbjerg slott i juni og representerte Universitetet i Oslo ved innvielsen av Misjonshøgskolens nybygg i Stavanger i august og ved Menighetsfakultetets 75-årsjubileum i oktober.

Egede Instituttet har for lengst lagt bak seg pionerfasen, og det er blitt en velordnet, statsstøttet institusjon, et redskap og en ressurs for all norsk misjon. I dyp takknemlighet ser styret tilbake på arbeidsåret 1983, med varm takk for statsbidrag såvel som for støtte fra misjonsorganisasjoner og enkelte misjonsvenner.

Egede Instituttet synes å være blitt uunnværlig for norsk misjonsliv og forskermiljø. Ressurser har vi. Det gjelder at de blir brukt. – Styret ber også i år om representantskapets hjelp til å gjøre det mulig for Egede Instituttet å løse de særlige oppgaver det har fått som organ for misjonskunnskap og misjonsforskning.

Oslo 31. desember 1983/2. mai 1984.

Ludvig Munthe Peder A. Eidberg Randi Ingwardo

Per Anders Nordengen Nils E. Bloch-Hoell